

Plaça de la Vila

ORIOL CASANOVAS

Un poble per a les persones grans

L'atenció de la solitud no desitjada, la vinculació de la gent gran a la vida comunitària i la creació d'espais d'intercanvi entre generacions són els reptes de futur

P. 3 i 4

REPORTATGE

Un dia a la Llar de les Persones Grans

P. 6

HISTÒRIA

Del dia de la vellesa a l'arrossada de la gent gran

P. 12 i 13

AJUNTAMENT

CONVERSA INTERGENERACIONAL

Pau Seda i Carles Casanovas, la Tiana d'abans i la Tiana d'ara

P. 14 i 15

TIANA

tiana.cat

Ajuntament de Tiana

L'Ajuntament treballa per fer un poble amable per a les persones grans

Visca la gent gran!

Des de l'Ajuntament de Tiana treballem per fer un poble amable per a les persones grans. Facilitant la creació de xarxes de protecció, com la Llar de les Persones Grans o el projecte Tiana, poble cuidador. Treballant per millorar el transport públic per connectar totes les tianes i per millorar la connexió amb el tren i el metro. Aplicant el Pla d'Accessibilitat per tenir voreres amples: el carrer com a espai de trobada. Fent polítiques d'habitatge, d'accés a l'energia a preus assequibles o augmentant els ajuts socials. Treballant per millorar la qualitat de la residència i centre de dia, per poder tenir un CAP a Tiana o impulsant el primer Pla de Salut de la història del poble amb mesures imaginatives com un menú de 10 euros els dijous al Casal per a les persones de més de 65 anys.

La realitat canvia: afortunadament vivim més anys. En paral·lel, s'han anat modificant (potser als pobles menys) les xarxes tradicionals de protecció social que formaven les famílies i les comunitats de proximitat. Això suposa un repte per als municipis. La gent gran necessita polítiques a mida que facilitin la seva vida quotidiana. La immigració va salvar

durant els primers anys del nou mil·lenni la caiguda de natalitat provocada per l'entrada massiva de la dona al mercat laboral. Però amb l'estancament econòmic, Catalunya va entrar de nou en una crisi demogràfica. En l'última dècada, el percentatge de la població de gent gran de Tiana s'ha incrementat del 13% al 17%. Tot i això, Tiana és un dels municipis del Maresme amb menys percentatge de gent gran, per sota de la mitjana comarcal, que és del 19%.

Les polítiques d'envelliment actiu també pretenen aconseguir un canvi en la manera en què la societat considera les persones grans. Acceptar l'envelliment com una cosa natural i normalitzar la presència de la gent gran a les diverses esferes de la societat. La percepció va canviant, però segueix vigent l'imaginari de l'envelliment entès com a fragilitat i retir. Com explica el professor Joan Subirats, és una cosa que tenia la seva lògica en les generacions que van créixer amb la duresa i l'escassetat de la postguerra, i al seu moment, els anys setanta i vuitanta van significar un avenç en termes de reconeixement social i qualitat de vida. Però al segle XXI cal canviar de xip. Hi ha moltes formes vàlides d'envellir i cal aprofitar les capacitats que es mantenen i les oportunitats que es poden donar en cada etapa de la vida. Visca la gent gran!

DRETS SOCIALS

Un poble que cuida la gent gran

Pla d'acció per reforçar el benestar

L'arrossada de l'any passat, a la Sala Albéniz, un dels grans punts de trobada anuals de la gent gran de Tiana. AJ TIANA

Tiana té més de 9.200 habitants, segons les últimes dades públiques. Entre aquests, la franja que predomina és la de 45 a 49 anys, i durant els últims deu anys, la població jove s'ha reduït del 19,42% al 17,69%, mentre que el percentatge de població de gent gran ha passat del 12,71% a superar el 17%. Tot i això, Tiana continua sent un dels municipis del Maresme amb menys percentatge de gent gran, per sota de la mitjana comarcal, que és del 18,67%. L'índex de sobreenvelliment de Tiana –la proporció de persones més grans de 85 anys entre les persones de 65 i més anys– és també més baix que al Maresme, si bé tendeix a augmentar. Tot això ho recull el Pla d'Acció en Salut de Tiana, que és el document que fixa els objectius i les accions per millorar la salut i el benestar de la població. El pla, elaborat per la Diputació de Bar-

celona, és el full de ruta del govern per aquest mandat i el resultat d'una diagnosi prèvia dels professionals d'atenció primària de l'Àrea Bàsica de Salut de Montgat-Tiana amb la col·laboració de l'Ajuntament. I és en el marc d'aquest pla que també s'ha fet palesa la necessitat d'encarar bona part de les polítiques municipals a l'atenció i el benestar de la gent gran. "L'increment de l'esperança de vida ens porta a entendre que necessitem una mirada concreta, i anem més enllà de la malaltia i la dependència per enfocar-nos també a l'envelliment actiu", explica la regidora de Drets Socials i Salut, Susanna Capell.

Tractar la solitud
Un dels eixos fonamentals de l'acció de govern és vetllar per l'atenció de les persones que viuen soles. En aquest sentit, l'Ajuntament ja ha posat en marxa la xar-

En deu anys, el percentatge de gent gran que viu a Tiana ha passat del 12,71% a superar el 17%

VIDA ACTIVA
L'objectiu: "Trencar estereotips"

L'acció de govern, en l'àmbit de la gent gran, busca anar més enllà de l'atenció de les malalties i l'assistència. Per això, no només se centra en el benestar físic i mental, sinó que es fixa també en el social. "Tenir gent gran que participi de la vida de poble, en entitats com la coral, el teatre, les puntaires, és un benefici per a tothom i ens ajuda a trencar estereotips que moltes vegades associem injustament a la gent gran", assegura la regidora Capell.

GENT GRAN A TIANA

1 Fem poble
Les entitats de Tiana han teixit una xarxa de protecció clau per a les persones grans. Tenim un gran tresor.

2 Millorem els serveis públics
El nou CAP, la residència o el transport públic són imprescindibles per guanyar en qualitat de vida. L'Ajuntament hi treballa de valent.

3 Polítiques a mida
Des del consistori lluitem per evitar la pobresa energètica o la solitud no volguda amb accions comunitàries i més ajuts socials.

xa de voluntaris del projecte *Tiana, poble cuidador*, que ofereix acompanyament individualitzat per combatre la solitud no volguda. A banda, el govern s'ha compromès a incrementar progressivament la inversió al servei d'atenció domiciliària per atendre l'augment de la població amb dret a la prestació i també per incrementar la cobertura del servei de telealarma i teleassistència. En aquest àmbit, l'Ajuntament també està fent un seguiment exhaustiu de la residència municipal i el centre de dia i, entre altres objectius, vol fer arribar més activitats culturals i festives del poble als usuaris del centre.

Vida activa

De fet, més enllà del vessant purament assistencial, l'altre gran eix de govern és la vinculació de la gent gran a les activitats comunitàries. És aquí on pren importància la Llar de les Persones Grans. El regidor d'Envel·liment Actiu, Pau Seda, explica que s'ha vetllat per vincular l'entitat amb festes com la cavalcada de Reis, la Setmana Santa o la Festa Major. El govern també ha impulsat el programa *Dinem al Casal*, que, un cop a la setmana, ofereix un menú a preu reduït a persones més grans de 65 anys i a joves d'entre 14 i 18, amb la idea que comparteixin espais i es produeixi un intercanvi generacional. També sobre aquest intercanvi, l'Ajuntament ha impulsat les classes per a l'ús del mòbil, en què persones més joves ensenyen nocions bàsiques a gent gran amb dificultats per fer servir el seu dispositiu. A la biblioteca, en canvi, s'ofereix la possibilitat que persones grans vagin a explicar contes als petits. Les activitats culturals gratuïtes al carrer també són importants per al govern. "Són vitals per fer comunitat", diu Pau Seda. També ho és la paella de la gent gran, que, segons Seda, "dedica tot un dia a la gent gran i crea vincles i contactes". En paral·lel a tot això,

Estrena del documental que reconstueix la memòria oral de Tiana a través de la gent gran. AJ TIANA

El projecte 'Parelles digitals', on els joves ensenyen a la gent gran a utilitzar el mòbil. AJ TIANA

l'Ajuntament ha iniciat un projecte de memòria oral amb la gent gran de Tiana. S'han gravat documentals que reconstrueixen els orígens de la vila amb la gent gran com a testimonis. Les entrevistes originals queden guardades a la biblioteca.

Una Tiana més accessible
Un altre dels grans reptes per millorar la vida de la gent gran és l'accessibilitat.

L'Ajuntament s'ha compromès a reservar diners cada any fins al 2027 per fer voreres més accessibles

El govern s'ha compromès a reservar anualment diners per eixamplar voreres i garantir que compleixen la normativa i són accessibles. També en l'àmbit de la mobilitat, el govern està en contacte amb l'AMB per aconseguir que la ruta de bus regular combini parades a les diferents urbanitzacions del poble i n'incorpori una de nova a la ubicació futura del consultori.

POBLE CUIDADOR

Voluntaris per fer companyia

Xarxa contra la solitud no volguda

La Gemma i en Jorge, passejant a la zona de Can Gaietà, aquest estiu, en una de les seves trobades a Tiana. AJ TIANA

En Jorge té 52 anys. Va néixer a Santa Coloma, però fa uns anys que viu a Tiana. Primer, en un pis del carrer Matas i, ara, a Can Gaietà. Té una discapacitat intel·lectual i és diabètic. Li encanta dibuixar i llegir, i l'atreu la idea d'endinsar-se en el món de la percussió. Però fins ara li era impossible perquè, a Tiana, pràcticament no coneix ningú. La Gemma és una de les voluntàries del projecte *Tiana, Poble Cuidador*. "Estic vinculada a entitats, fent coses que m'aporten molt, i l'acompanyament a en Jorge és una altra", explica. I afegeix que "un poble com Tiana ha de fer el possible per crear l'aixopluc perquè mai ningú no se senti sol". Cada dimecres, la Gemma va a buscar a en Jorge a casa.

"He començat de zero. El contacte amb la Gemma m'ha canviat la vida", assegura en Jorge

Sovint, surten a passejar. "Abans ja ho feia sol, però ara que ho puc fer amb ella és molt més divertit. Parlem i em passen les hores volant", explica ell. La Gemma destaca que l'experiència està sent molt fructífera perquè "en aquestes passejades, en Jorge descobreix llocs que

no coneixia i connecta amb l'entorn i el paisatge".

L'escalf de les entitats

En paral·lel, la xarxa de voluntaris ha contactat amb entitats del poble perquè en Jorge pugui conèixer gent de la seva edat, mentre gaudeix de les seves aficions. Han parlat amb l'escola de música i dansa perquè pugui fer percussió, per exemple. En Cesc, el coordinador del projecte, explica que el temps que durarà l'acompanyament al Jorge "encara no està definit", però ha matisat que "la idea és que, a poc a poc, vagi construint aquesta xarxa al poble". I, de moment, el procés va sobre rodes. En Jorge és una altra persona: "He començat de zero. M'ha canviat la vida".

13 VOLUNTARIS S'HAN FORMAT

A FOC LENT

"Tiana, poble cuidador" fa mesos que es cuina. De moment, 13 persones s'han format, "seguint una metodologia molt concreta que els prepara per poder fer l'acompanyament", explica la regidora Susanna Capell.

SERVEI QUALITATIU

Ara el repte és "fer gran la base" de voluntaris, però Capell recalca que "més la quantitat, el projecte busca millorar cada cop més en qualitat".

El dòmino és una de les activitats més populars de l'entitat. SERGI ALCÁZAR

La mostra de final de curs dels usuaris de la Llar de les Persones Grans, aquest 2024. AJ TIANA

La Llar de les Persones Grans obre a les 9 del matí i no tanca fins al vespre. SERGI ALCÁZAR

UN PUNT DE TROBADA I DE VIDA

Un dia a la Llar de les Persones Grans de Tiana: tallers per a tots els gustos, companyia i tota mena d'excuses per sortir de casa

A la Maria Àngels, quan va començar a perdre la memòria, un metge de l'Hospital Clínic li va demanar: "Vostè quines activitats fa?". I va respondre: "Jugo el bridge". Han passat anys, però encara recorda la rèplica del metge: "No cal que faci res més". Ella i en Josep Maria són els usuaris de la Llar de les Persones Grans que fa més temps que hi juguen, i n'han ensenyat a molts companys. Cada dimarts al matí i els divendres a la tarda els fan classes. Tots dos destaquen que és una activitat molt beneficiosa perquè "treballa la memòria, però sobretot la lògica" i apunten que "per més anys que hi juguis, sempre n'aprendràs, de coses noves!".

En una altra taula de la sala principal, diverses usuàries participen en el taller de memòria, una de les activitats setmanals més exitoses de la Llar de les Persones Grans. Es fa gairebé cada dia i és un taller adaptat a molts nivells. Hi ha usuaris que fan sumes i restes, altres s'animen amb les sopes de lletres, també es fan lectures o es plantegen problemes en què cal exercitar la ment per trobar la solució. "A casa no es toca res, mi-

res la televisió, t'empasses tot el que hi expliquen i no pot ser. Cal sortir de les pantalles. Aquí, als tallers, vens i entre tots ens ajudem a mantenir la ment activa", explica la Maria Àngels.

Havent dinat, la Llar torna a ser un punt de trobada. En una taula, una desena de dones juguen a cartes. La Maria explica que ve a buscar companyia i entreteniment: "Qui viu sol tot el dia, o parla amb les parets, o ve aquí a relacionar-se". Una companya de taula la replica: "Ep, i qui no viu sol també, que molts cops també va bé desconnectar". La Luisa, una altra de les jugadores de la taula, explica que sempre es troba amb la mateixa colla i que li serveix per distreure's i airejar-se.

A l'altra banda de la sala, la Carme recorda, a mitja partida de dòmino, que ella va néixer i créixer a l'edifici on són. Abans que es convertís en la Llar de les Persones Grans, la seva família hi va viure i la Carme s'hi va estar fins que es va casar. Tota la vida ha estat un cul inquiet: "He fet moltes coses a Tiana, i ara aquí també. I amb el dòmino m'ho passo sempre molt bé perquè és important per fer anar el cap". A més, la casua-

litat que la Llar de Persones Grans sigui al punt exacte on ella va fer-se gran és "un cicle de la vida molt bonic d'explicar".

75 usuaris nous en només un any

Un dia a la Llar de les Persones Grans comença a les 9 del matí i acaba a quarts de 10 del vespre. La Lourdes, la presidenta de l'entitat, explica que en els últims anys han crescut molt en nombre d'activitats, i també en persones que s'hi acosten en algun moment de la setmana.

"Hi ha 300 persones que fan alguna cosa o altra", explica, mentre presumeix d'un horari setmanal que l'enorgulleix. Fan informàtica, català, patchwork, sardanes, chi kung, sevillanes, bingo... I fins i tot programen sortides al teatre i excursions. I tot en un edifici colossal, ple d'espais adaptats a la realitat de l'entitat.

Aquesta activitat constant i el boca-orella entre els usuaris fa que l'entitat creixi sense aturador: "Cada setmana solem tenir dues o tres persones noves; l'any passat vam comptar-ne 75 a final de curs". I res no fa pensar en un canvi de tendència en el futur.

"Juga al bridge? No cal que faci res més!", va dir el metge a una usuària de la Llar de les Persones Grans

ESCOLA D'ADULTS TIMÓ

Formar-se a qualsevol edat

Títols, cursos i tallers per a diversos nivells

“Sempre és un bon moment per aprendre coses noves”. Aquesta frase de la presidenta, Isabel Montseny, resumeix la missió i la visió de l'Escola d'Adults Timó, un centre municipal que ofereix tota mena de cursos formatius per a persones en diferents etapes de la vida. L'escola compta amb dues professores i un entramat de voluntaris que, anys enrere, es van constituir com a associació amb la idea d'organitzar activitats complementàries, relacionades amb les lliçons.

La Isabel explica que l'objectiu de la xarxa de voluntaris és “ajudar les mestres a portar a terme el plantejament pedagògic”. Així, a les aules s'imparteixen els cursos, però en paral·lel s'organitzen activitats complementàries per “anar més enllà i reforçar les lliçons”. De cursos, n'hi ha per a diferents nivells: de català, de castellà i d'anglès i, fins i tot, d'informàtica i d'ús de les noves tecnologies. També hi ha cursos per treure's el graduat de secundària o preparacions de proves d'accés. Pel que fa a les activitats complementàries, l'Escola d'Adults ha impulsat sessions de ràdio-teatre, xerrades, sortides i tallers

Hi ha més de 300 alumnes de diferents edats i perfils matriculats a l'Escola d'Adults

addicionals.

Perfils molt diversos

De fet, en total, l'Escola d'Adults reuneix uns 300 alumnes. I el perfil és molt divers. Hi ha gent gran amb inquietud per aprendre, gent que ha arribat al país i vol aprendre la llengua o persones que en el seu moment no van treure's els estudis i ara volen reprendre'ls. Ara l'associació de voluntaris de l'Escola d'Adults ha aconseguit que l'Ajuntament els equipari a l'AFA d'una escola. Això els permet demanar subvencions i aconseguir diners per garantir un bon futur al centre.

Els tallers d'informàtica, cada cop tenen més èxit. EA TIMÓ

El ràdio-teatre, una de les activitats addicionals. EA TIMÓ

EL SERVEI, COMPARTIT AMB MONTGAT

MANCOMUNAT

L'Escola d'Adults Timó és un projecte mancomunat, fruit d'un conveni entre l'Ajuntament de Tiana i el de Montgat. Així, tots dos governs assumeixen una part del finançament per garantir una formació continuada al llarg de la vida i la possibilitat d'obtenir titulacions oficials en qualsevol etapa vital.

PER QUÈ 'TIMÓ'?

Timó són unes sigles: Tiana i Montgat. Per a la

presidenta, el nom “és ideal” perquè més enllà de recollir les inicials dels dos municipis, lliga dues realitats: “El timó pot ser d'un vaixell, al mar, i pot ser la farigola de la muntanya. I Montgat i Tiana són això, mar i muntanya”.

20 ANYS D'HISTÒRIA

L'Escola d'Adults fa uns vint anys que es va crear i, des d'aleshores, no ha parat de créixer, tant en alumnes com en nombre d'activitats i cursos.

AULA D'EXTENSIÓ UNIVERSTÀRIA TIMÓ

Despertar l'interès intel·lectual

Sortides i xerrades per saber de tot

La Sala Albéniz és l'espai de Tiana on l'Aula d'Extensió Universitària Timó fa les ponències. AJ TIANA

Fa més d'una dècada que Tiana i Montgat tenen la seva pròpia Aula d'Extensió Universitària. Va néixer perquè un grup de persones van detectar que hi podia haver un interès de la ciutadania i que podia funcionar. I el temps els ha donat la raó: actualment, ja hi ha més de 200 socis.

L'Aula d'Extensió busca difondre la cultura, despertar l'interès, estimular i satisfer les inquietuds intel·lectuals de les persones adultes que volen ampliar els seus coneixements en diverses matèries. A Montgat, el punt neuràlgic de l'entitat és la biblioteca; i a Tiana, la Sala Albéniz. En els últims mesos, per aquests espais hi ha passat en Jordi Guiu, que va parlar de Rousseau; Joan Manuel del Pozo, que va fer una ponència sobre la intel·ligència artificial; Jordi Camins, que es va centrar en els volcans; o Pol Avinyó, que es va fixar en

la figura de Josep Carreras. “Als conferencians se'ls demana que ho facin amè, entenedor”, explica la presidenta de l'associació, Isabel Montseny.

A banda de les conferències a la Sala Albéniz i a la biblioteca de Montgat, l'Aula d'Extensió també organitza sortides culturals: “Busquem que, en cada sortida, hi hagi un valor afegit, un al·licient que ens cridi l'atenció a tots. Per exemple, vam anar a la catedral de Manresa per veure el tapís florentí que hi ha, l'únic que queda a Catalunya”.

Montseny recalca que l'ànima de l'Aula d'Extensió Universitària els empeny a fixar-se en temàtiques molt diverses del coneixement: “Insistim molt als socis que no es tracta d'anar només a aquells temes que els interessin, sinó de conèixer matèries noves, obrir nous horitzons i rebre'n petites pinzellades”.

L'entitat convide els seus socis —més de 200— a obrir-se a noves matèries i a rebre'n pinzellades

LA UNIVERSITAT

Sota el paraigua de la Pompeu Fabra

Tiana, com totes les Aules d'Extensió del Maresme, penja de la Universitat Pompeu Fabra. Cada trimestre totes les Aules es reuneixen a la universitat i posen en comú el que fan. “És un bon moment per intercanviar impressions sobre les activitats que es fan i veure quines podem fer a Tiana”, diu la presidenta.

FER-SE SOCI

OBERT A TOTHOM

No cal tenir cap títol específic per participar-hi. Només interès pel coneixement en tots els seus àmbits.

QUOTA ANUAL

El preu de fer-se soci és de 30 euros anuals. Amb aquests diners, la junta que gestiona l'Aula d'Extensió Universitària cobreix els costos derivats de les ponències i activitats que organitza.

CANALS D'ATENCIÓ

Per fer-se soci, cal omplir el formulari disponible al web de l'Aula. També es pot fer a través del mail aulauniversitariatimo@gmail.com o el telèfon 93.465.56.75.

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS LA VIRREINA

Unir generacions de veïns

L'associació de veïns de la Virreina és tota una referència en la cohesió intergeneracional. Hi ha gent que hi ha viscut tota la vida, però els últims anys també hi han arribat famílies més joves. I l'associació ha aprofitat la consolidació del local social per fer activitats que atreguin totes les edats.

GRUP DE PUNTAIRES TIANA

Trobades setmanals per aprendre a fer punta

El Grup de Puntaires de Tiana es troba cada dimecres a la tarda, de 4 a 7, a l'espai de la Llar de les Persones Grans. En formen part una quinzena de persones apassionades per l'activitat i dirigides per una professora. Més enllà de les trobades setmanals, tenen diversos actes durant l'any marcats en vermell al calendari. Entre altres, organitzen una trobada de puntaires d'arreu per la Festa Major petita, a tocar del camp de futbol; participen en la presentació del capgròs de l'any; i fan una mostra dels treballs que han fet durant tot el curs, per Festa Major. AJ TIANA

ENQUESTA GENT GRAN
QUALITAT DE VIDA A TIANA

Què és el millor de viure a Tiana?

Preguntem a peu de carrer pels encants del poble, els aspectes que fan de Tiana un lloc atractiu per viure-hi. La tranquil·litat, el paisatge i la proximitat amb Barcelona destaquen entre les respostes.

Maria Carmen Jodar

"El que més m'agrada de Tiana és la vida en comunitat que s'hi respira. Encara s'hi conserva la vida de poble que en alguns llocs s'ha perdut"

Luisa Lumbreras

"M'agrada la tranquil·litat del poble, la Llar —que és un lloc molt acollidor i hi estem molt a gust— i l'entorn i el paisatge que tenim"

Lourdes Llosas

"Que no hi ha tanta contaminació com a les grans ciutats i hi ha possibilitats de distreure't a l'aire lliure que en altres llocs són impossibles"

Josep Berenguer

"La seva diversitat. Tiana ja no és el que era fa 50 anys, ja no hi ha aquella diferenciació social. Estem més cohesionats i la gent nova s'hi adapta"

Maria Àngels Vilaró

"Pràcticament tot. Sobretot, la muntanya, perquè és un lloc que pots veure de tot, des de Barcelona fins a Montserrat o Sant Fost, és meravellós"

Xavier Doñate

"La gent. És un poble amb molta bona convivència. Som a prop de la ciutat, és agradable viure aquí i, en transport públic, s'ha millorat molt"

Ernest Perea

"A les grans ciutats hi ha més indiferència entre les persones. A Tiana és més fàcil relacionar-te. Tot i que hagi crescut, segueix sent un poble"

Josep Conesa

"M'encanta el silenci, aquí és bastant accentuat en totes les zones apartades del centre, i això s'agraeix molt a les nits"

Mercedes Mateos

"M'agrada passejar-hi. M'encanta fer-ho a la tarda, que és la millor hora per observar els animals. I el carrer Matas i els seus plataners"

Pilar Gomáriz

"Fa dos anys que visc aquí, també vinc de prop i m'encanta la gent de Tiana. He fet molts amics, m'ha encantat l'acollida que he tingut"

Francesc Mazelón

"Que és a prop de Barcelona i que es pot gaudir de la calma d'un poble petit, a prop del mar. L'ambient mediterrani, en general"

Pati Herrera

"La gent encantadora que hi viu. I tenir-hi tota la meva família ja ho arrodoneix tot. I l'entorn, m'encanta el paisatge de Tiana"

Mariano Carrasco

"La comunitat que hi ha, l'entorn i la gent. Soc aquí des dels 16 anys i hi tinc tota la meua gent. I la situació és fabulosa: tot és molt a prop"

Maria Dolors Romeu

"Hi vaig néixer, a la mateixa casa on visc ara. Sento una predilecció pel poble i en guardo molts records. Enyorro les botigues que van tancar"

Ricardo Puig

"És una zona molt tranquil·la, la gent que hi viu és molt familiar, és un poble petit. Es viu molt bé, la qualitat de vida és molt alta"

Gemma Sánchez

"Estic encantada de viure aquí. Des del primer dia hi he estat molt bé. M'encanta la gent, l'acollida i l'espai, és un lloc molt autèntic"

Pere Loscos

"Ser de Tiana vol dir de poble. M'agrada la música i el cant. I he estat a moltes entitats: a bàsquet, a futbol, a handbol. He fet de tot"

CLUB PETANCA TIANA

Una comunitat senzilla oberta a tothom

Al club de petanca de Tiana hi ha un equip femení que competeix. El formen dones de Tiana i de pobles veïns. Però són moltes les persones que s'acosten al club per jugar-hi com a aficionats. Els usuaris de La Llar de les Persones Grans, per exemple, hi van dos cops per setmana. Els interessats, ho tenen fàcil: anar-hi qualsevol tarda. AJ TIANA

MATINS ACTIUS

Exercici físic en espais de la vida quotidiana

Els Matins Actius tornen després de Festa Major. Dos cops per setmana, al parc públic de Can Puigcarbó hi ha sessions d'activitat física dirigides i de franc, adreçades a la gent gran. És una iniciativa de l'Ajuntament de Tiana, que pretén fomentar que la gent gran continuï fent exercici i treballi la mobilitat articular del cos. A més, els Matins Actius permeten exercitar-se en espais quotidians, fora de les sales dels gimnasos i en un terreny més inestable que planteja altres reptes de treball. AJ TIANA

DEL DIA DE LA VELLESA A L'ARRÒS DE LA GENT GRAN

Així era el Dia de la Vellesa als anys 50: gent gran i gent jove, desfilarant aparellats per Tiana, vestits de gala

La processó de parelles intergeneracionals pel poble, el moment més esperat. FRANCESC FERNÁNDEZ, FRASQUITO

La Carme i l'avi que apadrinava, dret, al costat. FRANCESC FERNANDEZ, FRASQUITO

La revista Tiana, de l'agost de 1954, amb la crònica del IV Dia de la Vellesa a la portada.

Un homenatge “de sabor clàssic i bellament humà per lloar la importància de qui encarna l'arxiu vivent de la millor lliçó de pau”. Així es descrivia a mitjans del segle passat als diaris el Dia de la Vellesa de Tiana. És una de les jornades que la gent gran del poble recorda amb més nostàlgia, i això que tot just se'n van fer nou, sense una periodicitat concreta ni tampoc una data fixa marcada en el calendari. La primera va ser el 1948 i la darrera, el 1965. Algunes edicions –la majoria– van ser a l'estiu, però també se'n van fer algunes en plena tardor.

La Carme Cussó en guarda un record molt nítid. Explica que “era un dia molt bonic en què els joves gaudien molt homenatjant a la gent gran”. Els grans, diu, “sentien que era el seu dia” i que tothom sortia al carrer per veure'ls desfilant. I, per això, “cada avi i àvia s'arreglaven i es posaven les peces més bones que tenien a l'armari”. Als participants de la jornada, se'ls convocava a l'Ajuntament i, d'allà, se n'anaven a missa, a l'església del poble. Els nois que feien de padrins s'hi presentaven amb un ram de flors que, més tard, oferirien a cada àvia; i les noies, amb les cigarretes que s'esperava que dones-

sin als avis. Tot plegat era el pròleg de la sortida d'ofici, el gran moment del dia en què cada avi o àvia s'aparellava amb un jove padri o padrina: “No hi podia haver dos nois i dues noies, sempre es buscava que l'avi anés amb una jove i l'àvia, amb un noi jove”. Si un avi tenia una neta, “ja s'espavilava amb el que tenia a casa”, però qui no podia es buscava la vida amb gent del poble: “Aleshores era fàcil perquè no hi vivia tanta gent i ens coneixíem tots”.

Els avis de la Carme ja no eren vius. Ella va anar sempre amb un home del carrer Sant Josep que havia quedat vidu. “Passaves pel carrer aparellat i tothom et mirava”. La comitiva feia una passejada pels carrers principals que acabava al Casino (l'actual Sala Albeniz), on se solia fer el dinar de germanor. Abans, hi havia lloc per a les sardanes. Un cop a taula, la gent gran s'agrupava en una mateixa taula, mentre els joves s'asseien plegats, en una altra taula. A tots ells –els joves– se'ls compensava amb 10 pessetes per haver-se implicat en l'homenatge. També hi havia feina de cambrers al Casino per al jovent que no tenia acompanyant i, per tant, no participava en la processó. A banda, participaven en la jornada el Patronat de la Gent Gran –

que era qui l'organitzava–, la Caixa de Pensions –que n'era el principal patrocinador– i les autoritats. A més, també es reservava una part del programa a la visita a la gent gran que, per problemes de mobilitat o de salut, no podien assistir a la jornada al carrer.

Havent dinat, hi havia parlaments. En la majoria, es va fer explícit el desig de celebrar la jornada anualment, però l'estabilitat mai no es va aconseguir i, de fet, en la darrera edició, el 65, en els fulletons de la jornada ja no apareixia la Caixa de Pensions, fet que fa pensar que se'n devia perdre el patrocini.

Als anys 90, l'Ajuntament va recuperar el dia de la vellesa amb una arrossada, que d'entrada es va batejar com la paella de l'alcalde i que, amb els anys, s'ha consolidat com l'arrossada de la gent gran. A la Carme, però, se li entretalla la veu quan recorda la festa de mitjans del segle passat. Aplaudeix en especial que era un dia en què les barreres de l'edat s'esvaïen i, per un dia, els avis i les àvies sentien que tenien els joves per a ells. I l'orgull era mutu perquè als joves també els agradava presumir de parella. Per això, tot i que només van ser nou anys, el record és inesborrable.

Carme Cussó va viure els Dies de la Vellesa com a parella d'un avi del poble que havia quedat vidu

GENT GRAN I GENT JOVE

Carles Casanovas i Pau Seda

Dues generacions de regidors tianencs

L'un té 82 anys i l'altre 25, tots dos han passat per l'Ajuntament, coneixen Tiana a fons, i parlen de com era el poble d'abans i com és ara, per als joves i per als grans

Carles Casanovas té 82 anys, va arribar a Tiana amb 30 i va ser regidor a l'Ajuntament durant dos períodes, a l'àrea de Cultura. Ara viu a Castellolí (Anoia). Pau Seda, nascut a Tiana, en té 25 i és ara el regidor de Joventut i de Gent Gran, el més jove de tot el consistori. En aquest número de *Plaça de la Vila*, tenen una conversa intergeneracional, i parlen de què vol dir ser gran i ser jove a Tiana.

Pau Seda: Per mi, ser jove a Tiana vol dir que ho has de fer tot fora de Tiana. Estudiar, treballar, fins i tot, viure, pels problemes d'accés a l'habitatge que hi ha aquí. De dilluns a divendres, he estat més a Barcelona, però de divendres a diumenge, he estat sempre aquí, al Cau, als Descorxats, i gairebé sempre al Casal. Per mi, ser jove a Tiana significa formar part de les entitats.

Carles Casanovas: M'estàs parlant del temps actual, però no és tan diferent del que vaig viure jo, quan vaig arribar aquí, als 30 anys. La diferència és que llavors estava tot per fer.

P. S.: Clar! No hi havia res.

C. C.: No hi havia cultura. Però hi havia un grup de gent magnífica, que em van ajudar a construir-la: el Bartomeu Puig, de la Societat Coral Tianenca; el seu germà Miquel; la Carmen Cervera i el seu marit; el Marià Carrasco; la Fe Merlos i el Pere Loscos, que es mereixen un homenatge; el grup de Can Boter; hi havia tot el conglomerat de la Casa de la Punxa, i sobretot l'Àlvar Suñol.

P. S.: Ara sempre som els mateixos. Hi ha gent que viu a Tiana, però no hi fa vida, i d'altres que són a tot arreu. Costa trobar relleus, muntar entitats...

C. C.: A nosaltres, ja ens criticaven per això, perquè sempre érem els mateixos, els que ens movíem. I llavors Tiana era un poble dormitori, fins i tot per a mi, que era regidor aquí, però treballava fora.

P. S.: Tots assumim que potser haurem de treballar fora. Però tu, quan tornaves a casa després de treballar, no t'hi tancaves, sorties a fer coses...

C. C.: S'hi feien moltes coses, a Tiana, és veritat, però d'una forma desordenada. Res no estava organitzat. Per exemple, el Casal no tenia ni un reglament d'ús. Tot s'improvisava, i ens va tocar posar-hi ordre. Però el Casal va acabar sent un pal de taller de Tiana. Ho vam aconseguir.

P. S.: Ara, per mi, l'entitat que fa de pilar dels infants i els joves és el Cau. En té més de 100. Als joves, se'ns diu que no tenim ganes de res, que ens falta implicació, i el Cau ho desmenteix absolutament: és un exemple de la feina del voluntariat, crea educació i cohesió. I després hi ha Descorxats, que dona vida a tot el cicle festiu més enllà de la festa major: el Cap d'Any, el carnestoltes, la castanyada...

C. C.: Hi ha dos nets meus que estan segrestats per aquesta gent! [Riu]

P. S.: Però hi ha una cosa que m'agradaria dir: costa molt organitzar activitats en què hi hagi alhora gent gran i gent jove.

C. C.: Doncs, fes-ho! Si tu ets regidor, el consell que et puc donar és que ho facis. Fot-li! De la meua època de regidor, recordo que un dia, a la nit, em va trucar a casa l'Enric Monreal dient-me que volia muntar un observatori astronòmic. En aquella època, sorgien idees així, que semblaven boges. I li vaig dir: "Endavant, som-hi, no sé com ho pagarem, però fem-ho!".

P. S.: Jo crec que, en la cultura i en les activitats de tota mena, l'Ajuntament ha de ser un facilitador, ha de fomentar les idees, les ha de cuidar, els ha de donar suport, però també cal que la iniciativa surti de la gent.

C. C.: Però, per aconseguir això, cal que les persones que viuen a Tiana es coneguin més entre elles.

P. S.: Exacte. S'ha de teixir comunitat, perquè llavors és més fàcil conviure. Si aconseguim que tothom es barregi més, sortiran més coses.

C. C.: Quan jo vaig arribar aquí, érem 2.800 habitants, i ens coneixíem tots. Ara ja no és així. Per mi, Tiana ha cres-

cut massa.

P. S.: I jo crec que el fet de no conèixer els veïns pesa més quan s'és gran.

C. C.: Absolutament. A mi em va passar quan em vaig fer gran. Per la meua dona, vaig tenir l'oportunitat d'anar-me'n a viure a Castellolí, i la vaig aprofitar, perquè Tiana ja no era el poble que havia conegut, ja és massa gran. Allà, som 600 habitants, i fem més vida de poble.

P. S.: Per això, el repte més important que tenim ara a Tiana amb la gent gran és combatre aquests casos de solitud no desitjada. Amb el programa *Tiana, poble cuidador*, ho hem començat a treballar. Però hem de fer més coses, perquè ningú se senti sol al poble.

C. C.: Jo tinc 82 anys, i ja vaig veient com els amics se'n van i et deixen sol. És molt difícil combatre el sentiment de solitud de la vellesa. El meu consell és que no ho facis sol: parla amb la gent gran i escolta-la.

P. S.: D'això, n'he après molt amb la Llar de les Persones Grans. És gairebé un centre cívic, que no para de fer coses, que bull d'activitats. Per mi, és l'exemple a seguir.

Carles Casanovas i Pau Seda, dues generacions diferents de regidors, a l'Ajuntament de Tiana. ORIOL CASANOVAS

"Tiana no és ara tan diferent de la meua època, la diferència és que llavors estava tot per fer"

CARLES CASANOVAS

"El repte més important que tenim ara a Tiana amb la gent gran és combatre la solitud no desitjada"

PAU SEDA

ANTONI LLAUDET MÉS DE 90 ANYS VIVINT AL COR DE TIANA

“Molta gent de la gran ciutat tenia el desig de viure a Tiana”

L'Antoni farà 92 anys el 23 de novembre. Va néixer a Barcelona, però la seva família va arribar al poble quan tot just tenia un any. El primer record que té és on actualment hi ha el magatzem de l'Avi Mingo. “Devia tenir tres anys i mig, recordo que estava completament despullat, corria per allà i la meva mare m'empaitava per agafar-me. No sé perquè, però sempre he tingut aquesta escena molt present”.

Futbol a la carretera

Aquella Tiana, la de la seva infància, era molt diferent de l'actual. Recorda que els nens jugaven a futbol entre can Vilaró i el Cafè de Dalt (ara, l'Avi Mingo). I també a la carretera: “Quan passava un cotxe (raro!), paràvem; i quan passava el tramvia, també”. Però “s'hi podia jugar tranquil·lament”, recalca.

En aquella època, comenta, a l'hivern es calculava que hi havia unes 1.600 persones a Tiana. A l'estiu la xifra es duplicava i s'arribava ben bé a les 3.000. Aleshores hi havia molts comerços —“molts més que ara, i tots esperàvem l'estiu perquè la clientela creixia molt”, assenyala—, però lamenta que van anar tancant perquè, des de sempre, “la tendència de la gent de Tiana ha estat la d'anar a comprar molt a fora, a Badalona, malgrat que el que hi anaven a buscar també ho trobaven aquí”.

L'efecte Badalona

I afegeix que “la connexió amb Badalona sempre ha estat perfecta”. Quan funcionava, el tramvia feia “entre 12 i 14 viatges d'anada i tornada fins a Montgat”. I allà, diu, “agafaves el 44, que et deixava a 200 metres d'on ara hi ha l'Ajuntament de

Badalona”. De fet, ell va anar a escola a Badalona. Recorda que baixaven a peu i tornaven a Tiana en tramvia.

Tiana, un poble amb nom

Tot i aquesta tendència dels tianencs a fer vida a Badalona, molta gent de la gran ciutat sempre ha volgut viure a Tiana: “Tenien el desig pel que representava, per la gent benestant, ben col·locada, que hi vivia. Era

una elit”, justifica.

I la millora de les carreteres que hi connecten ha afavorit al creixement de població que ha experimentat. L'Antoni apunta que “fa 50 anys ja havia sentit dir que hi hauria una carretera nova i que Tiana tindria 10.000 habitants”. Aquella projecció s'ha acabat complint: “No es parlava de l'autopista que hi ha ara, ni de bon tros, però tothom veia a venir el destí. Som a només 15 quilòmetres de Barcelona, amb un bon clima, un lloc tranquil...”. Sobre el moment actual, l'Antoni —que sempre s'ha dedicat a la restauració— s'esgarrija amb els preus que es troba a les cartes: “Et venen una cola a 2,80 € o un cafè a 1,80... Se'm posen els pèls de punta, i mira que no en tinc”. I recorda que, quan era jove i tenia el Cafè, “ens haurien dit de tot, menys guapos”.

La família de l'Antoni va arribar a Tiana quan ell tot just tenia un any, i ell hi ha passat nou dècades